

BANCA CHRISSOVELONI

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CAPITAL
ȘI REZERVE
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard, București,
Banca Ardeleană Casa de Economie Cluj, Chris-
soveloni & Co. Paris, Chrissoveloni & Co. Viena
TELEFON: 379, 62, 427, 980

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIATA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOSÂN.

Executază
avantajos
orișice afă-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

Banca Generală a Țării Românești București,

Băila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

“AGRICOLA”

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

Fondată
1906

Fonduri de garanții Lei: 35,473.258

Primește asigurări în toate ramurile

Direcțiunea generală: București, Calea Victoriei Nr. 11.
Direcțiunea regională: Cluj, Strada Nicolae Jorga Nr. 11.

Reprezentanțe: Toate orașele din România

BANCA CENTRALĂ

Secția de
cereale - Secția
de colonie - Fab-
rică de surrogat de cafea
„Centrala” - Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
piași pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

Banca Ardeleană și Cassa de Economii S. A. R.

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată
in anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chris-
soveloni, București și Banca Comer-
cială Ungară din Pesta, Budapesta.

Sucursale: Arad, Brașov, Oradea,
Sibiu, Târgu-Mureș, Turda.

Industria Sârmei S. A. Cluj

Fabrica: Ghiriș

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, Agrafe.

Cereți oferta dela singurul incredintat cu vânzarea produselor noastre:

FERARIA S. A.
Cluj, Cal. Victoriei 29

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Feraria” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare regulat la 1 și 15 a fiecărei luni afară de lunile de vacanță Iulie și August (iar în cursul anului excepțional ca număr dublu) când apare odată pe lună

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
Advocați		500 Lei pe 1 an
Magistrați		400 Lei pe 1 an
Un număr simplu		50 Lei
Un număr dublu		55 Lei
Un număr vechiu		40 Lei

Redacția: Str. Călea Victoriei No. 53.
Telefon 590. Administrația: Strada Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adje. Telefon 630

Legea Amnistiei

(Nr. 55 Mon. Of. nr. 85 din 6 Ianuarie 1928)

Art. I. — Sunt amnistiate în puterea legii de față, următoarele fapte comise de toți cei sub arme sau cari au îndeplinit un serviciu în armată în timpul războiului mondial, fapte comise în perioada de timp dela 14 August 1916 până la 1 Ianuarie stil vechiu 1917:

a) Dezertarea la inamic, fapt pedepsit de art. 232, codul de justiție militară; însă numai pentru cei rămași în teritoriile evacuate de armata română și vremelnic ocupate de inamic, excluzându-se acei cari, făcând parte din această categorie, au trecut și s'au stabilit în statele fost inamice până la încheierea păcii generale.

b) Nesupunerea la mobilizarea din 14 August 1916, infracțiune amnistiată prin Inaltul decret cu nr. 1547/920, ratificat prin legea decretată sub nr. 3.575—921, dar neaplicabilă acelor cari nu aveau situația militară în regulă prin rămânerea în teritoriul fost vremelnic ocupat de inamic, conform art. 5 din Inaltul decret nr. 1.547/920, fapte calificate de art. 224 din codul justiției militare.

Art. II. — Mai sunt amnistiate, în puterea legii de față, și următoarele infracțiuni ce se vor fi săvârșit anterior datei de 28 Iulie stil vechiu 1914:

a) Dezertarea în streinătate în timp de pace sau în timp de război (art. 229, 230 și 231 din codul justiției militare).

b) Dezertarea înăuntrul țării în timp de pace sau în timp de război (art. 225, 226 și 227 din codul justiției militare).

c) Nesupunerea la incorporare sau mobilizare (art. 224 din codul justiției militare).

Pentru a putea beneficia de amnistia prevăzută la literele a, b și c, de sub art. II, cei aflați în această situațiune sunt datorți a se prezenta la corpurile sau serviciile respective, în termen de un an dela promulgarea acestei legi.

Art. III. — Deusemenea se mai amnistiază, în puterea legii de față, și infracțiunile privitoare la pregătirea mobilizării săvârșite până la 1 Iulie 1927, fapte prevăzute și pedepsite de art. 224 bis din codul justiției militare.

Art. IV. Se mai amnistiază și delictul de ultraj, săvârșit înainte de data de 1 Decembrie 1927, precum și calomniile și injuriile săvârșite prin presă, tot până la aceeaș dată.

Art. V. — Infractorii amnistiați în conformitate cu dispozițiunile dela aliniatele a) și b) de sub art. I al legii de față, nu vor putea beneficia de avantajele legii agrare.

Art. VI. — Prin prezenta lege nu se face nici o derogare dela art. I aliniatele b), c), d) și e) din legea poziției ofițerilor, adică cei cari prin condamnățiunile lor au pierdut gradul, nu-l mai recăpătă prin această amnistie.

Art. VII. — Deasemenea nu se aplică cheltuelilor de urmărire și instanță avansate către stat și nici nu-l îndatorează la restituirea amenzilor incasate în virtutea sentințelor definitive de condamnare pentru infracțiunile amnistiate prin prezenta lege.

Notă. În cursul anului 1922 a fost acordată o dublă amnistie prin decretele din 4 Iulie 1922 și cel dublu de amnistie și grațiere din 15 Octombrie 1922, acest din urmă a avut încă nevoie de un alt decret regal explicativ cel din 12 Decembrie 1922 — în ce privește „cetele sedicioase“. Pentru aplicarea acestora în Ardeal, Directoratul Justiției din Cluj în Iunie 1922 a dat o circulară interpretativă către Parchetele generale și Curțile de Apel; și cu toate astea s'a găsit un tribunal care interpretând decretul de grațiere a discutat intenția Suveranului (Vezi „Ardealul Juridic“ nr. 80 în 15 Aprile 1923). Nu vor fi deci inutile unele explicări și observațiuni relativ la aplicarea în Ardeal și a legii acesteia de amnistie. Amnistia este o măsură politică, luată în

scop de a potoli spiritele după o revoluție sau a unor mișcări sociale interne și se aplică de obicei crimelor politice sau delictelor de presă. Atinge însăși legea penală, pe care o face retroactiv neaplicabilă relativ la faptele la care se referă. E o instituție de drept cu funcționare excepțională și prin caracterul ei general și obiectiv intră în general în totalul deciziunilor, pe care puterea legislativă le-ar putea lua.

După Constituție, *Suveranul*, are dreptul de a acorda amnistie numai în materie politică și de presă; pentru restul tuturor felurilor de infracțiuni amnistia este votată de Corpurile legiuitoare. E un act al puterii sociale, ce are drept obiect și ca rezultat de a face uitate unele infracțiuni și a șterge, stingând urmărirea penală începute sau care se vor face, ca și condamnările pronunțate ca urmare a acelor infracțiuni. Amnistia intervine *anterior și posterior* condamnării. În ambele cazuri ea are ca efect, de a șterge complect tot ce s'a întâmplat infractorului înaintea ei. Suprimă infracțiunea, urmărirea, judecata și nu se oprește decât înaintea lui „*quod factum est infectum reddere non potuit*“. Are puterea ca printr'o ficțiune de drept, să șteargă retroactiv toate consecințele juridice ale infracțiunii. Ca măsură generală și obiectivă de natură reală, amnistia nu are în vedere *o persoană anumită ca grafierea*; dar o categorie de infracțiuni comise în anumite împrejurări și într'un timp determinat. Nu se acordă unor anumiți indivizi, dar persoanelor designate de genul infracțiunilor ce au comis.

Recunoscută în toate timpurile și justificată prin utilitatea ce oferă societății, dându-i posibilitatea, ca în interesul conservării proprii să facă uitate oarecari fapte comise în anumite timpuri, amnistia stinge *urmărirea, șterge condamnarea ca și pedepsele principale și accesorii* afară de *dreptul la daunele izvorâte din infracțiunea comisă și cuvenite părții vătămate*. Criticală ca vexatorie din acest punct de vedere pentru vătămaturile, care în puterea ei, nu-și mai poate lua satisfacția de la instanță, justificarea ei se confundă cu însuș interesul social general ce a dictat-o.

Dreptul de a aplica și interpreta un act de amnistie ca și acel de a aplica și interpreta orice lege, este dat în căderea autorităților judecătorești de trimitere sau de judecată. Când cazul se prezintă: judecătorul de instrucție, Camera de punere sub Acuzare,

Tribunalul, Curtea de Apel sau de Casație singure hotărăsc, până unde se întinde actul de amnistie asupra faptelor penale și în ce măsură profită infractorilor în discuție.

Priviți la lumina acestor scurte considerațiuni teoretice, să vedem cum s'ar aplica în cuprinsul Ardealului de către autoritățile judecătorești, prezenta lege, ce privește îndeosebi art. IV în următorul cuprins:

„*Se mai amnistiază și delictul de ultraj, săvârșit înainte de data de 1 Decembrie 1927, precum și calomniile și injuriile săvârșite prin presă până la aceeaș dată*“.

Ca observare generală, fiind aceasta o lege unificată, desigur că-și are aplicare pe tot cuprinsul țării. Mai mult, conform unui principiu de drept admis și aplicat — când o lege extinsă conține texte chiar dintr'un cod general al Vechiului Regat, în speță codul penal român, măcar că în Ardeal și Bucovina sunt în vigoare coduri penale locale, atunci acestea își au aplicarea și în provinciile alipite. Legea sistemului metric, de măsuri și greutate, de exemplu, aplicată în Ardeal obligă instanțele de aci să facă aplicarea art. 336 c. p. r.; judecarea recursurilor de către tribunalele din Ardeal la legea speculei, chiriiilor etc. se face prin aplicarea aci a legii judecătorilor din Vechiul Regat etc. Pentru aceasta este nevoie socotim noi, ca legea extinsă să precizeze, arătând textul din codul penal ce trebuie aplicat. Prin legea, a cărei aplicare o discutăm — art IV — se amnistiază *delictul de ultraj*. Să fie vorba de întreaga Secțiune a II-a din codul penal român intitulată „*Ultraj și violențe în contra forței publice, în contra autorităților publice și depozitarilor lor*“ secțiune care conține 9 articole (180—189 inclusiv)? Sau legiuitorul a avut în vedere numai art. 183, 184 și 185 c. p. român și cari se referă la ultrajul funcționarilor prin cuvinte, gesturi sau lovituri? Întrebarea este firească, deoarece art. 180 vorbește de răspândirea în public fără autorizare de semne, sau le poartă în scop de a propaga rebeliunea, distrugând steagurile autorităților. Art. 181 se referă la propagarea calomnioasă și dispreț al religiei, la rebeliune. Art. 182 se referă la calomnia prin cuvinte și presă la adresa funcționarilor, idee conținută în a doua parte a legii de amnistie. Art. 186 și 188 prevede pedepse criminale, iar legea amnistiei vorbește de delictul de ultraj.

În Ardeal dificultatea interpretării este și mai anevoioasă, dacă luăm în considerare, că

această parte a țării nefiind întregă cuprinsă în zona stării de asediu, sunt părți din această provincie alipită, unde infracțiunile contra autorităților și forței publice, numite de legea amnistiei ultraj, au fost judecate sau sunt pendinte în fața forurilor judecătorești civile. Și dacă în Ardeal forurile judecătorești militare, lucrând în zonele stării de asediu au aplicat codul justiției militare și codul penal român, judecătoriile de ocol și tribunalele n'au putut aplica decât codul penal în vigoare în Ardeal. Conform codului penal ardelean pedepsirea *violențelor împotriva autorităților* se face prin aplicarea legii XL din 1914 (modificarea art. 163—170 c. p. din lg. din 1878) alcătuit din 16 articole dintre cari singur art. 4 vorbește de pedeapsa cu închisoare corecțională săvârșită de o singură persoană; restul articolelor vorbește mai mult de *cete* și de pedepse criminale. Mai sunt o serie de articole în c. p. ardelean (152—162) cari sancționează răzvrătirea cetelor ce împiedică corpurile legiuitoare în misiunea lor sau atacă cu armele o clasă, o confesiune, etc. Tot în înțelesul Secți II c. p. român, codul penal al contravențiilor (legea XL din 1879) în vigoare în Ardel prin cap. II intitulat „Contravențiuni contra autorităților și contra liniștei publice“ prin 11 articole (39—50 inclusiv) prevede sancțiuni contra celor ce ultragiază autoritatea și pe funcționari în exercițiul funcțiunii lor.

Legea de care ne ocupăm neamintind nimic de legiurile penale din provinciile alipite, întrebarea este firească: la cari infracțiuni săvârșite se referă? Și sancționate conform căror texte? Deoarece le-am văzut că sunt atâtea, la toate?

Relativ la ultima parte a susamintitului art. IV din legea amnistiei „calomniile și injuriile prin presă“, întrebarea firească ar fi: legiuitorul s'a gândit la toate delictele — calomniile și injuriile — prin presă, cari să profite de amnistie? de oare legea nu face nici o deosebire, dar nici nu le precizează prin cuvântul *toate*?

Totuși față de considerațiunile teoretice expuse, că în general amnistia intervine în materie politică, doctrina și jurisprudența fac anumite rezerve excluzând dela beneficiul amnistiei injuriile și calomniile prin presă, cari n'au caracterul unor *delicte de opinii*, cum ar fi: șantajul sau calomnia față de un particular, injuria dela particular la particular în afară de orice raport cu vre-o ceartă publică, delictele de drept comun prin presă, comise din

ură sau din răzbunare etc. Rațiunea unei astfel de distincții trebuie căutate — zic autorii — în scopul amnistiei, care este de a face uitate anumite greșeli izvorâte, ca manifestare a unor credințe publice, spre binele obștească și în scop de potolire a spiritelor. Nici într'un caz neputând fi date uitării infracțiuni săvârșite din motive josnice particulare, căci asta ar duce la o adevărată inequitare socială.

Dreptul de a aplica și interpreta dispozițiile decretului de amnistie aparține exclusiv instanțelor judecătorești, sesizate de acei ce invocă beneficiul amnistiei, atunci când acest beneficiu nu este luat în considerație din oficiu sau după cererea procurorului. Cum aceste instanțe nu pot amâna, suspenda sau aștepta lămuriri asupra sensului dispozițiilor cuprinse în legea amnistiei de aplicat, sunt obligate a proceda, ca cu orice lege ordinară. În interpretare se vor servi de *raportul* ce însoțește legea, de natura infracțiunilor supuse amnistiei, de *motivele* ce au îndemnat pe Suveran, ca într'un interes superior de stat, să se arunce vâlul uitării asupra unor anumite fapte, precum contribuind la potolirea patimilor și armonia socială, și din *desbaterile* urmate în Corpurile legiuitoare cu ocazia votării legii. Se obișnuiește, ca orice lege de amnistie să fie urmată de circulări explicative — fie din partea Ministerului de justiție, fie emanate dela Parchetele generale. Credem că așa se va urma și acum și așteptăm.

V. M. D.

In domeniul arid al legii accelerării judecăților

Am citit sentința trib. Covurlui s. I, pronunțată în ședința de la 12 Noembrie 1926, publicată în „Curierul Judiciar“, anul XXXVI, Nr. 40 din 27 Noembrie 1927 cum și decizia Curții de Apel Iași s. I. 52—1926, publicată și atât de judicios adnotată de către însuș raportorul la cameră al legii ac. jud., în Curierul Judiciar Nr. 37/1926 pag. 589. Dacă, cu tot respectul față de interpretarea dată art. 38 din legea ac. jud., admir conștiințozitatea raționamentului și intenția de o bună interpretare încercată în menționatele hotărâri, nu mă pot opri să constat că după modesta mea părere, ambele instanțe au omis nevoit unele principii, ce nu pot conduce la soluția dată prin acele hotărâri.

Astfel, cu tot principiul „de temelie“ pus în legea ac. jud.: „Cine are proces trebuie să se ocupe de el“, nici legea ac. jud., nici spiritul ei, nici intenția legiuitorului ei, n'a putut înlătura celălalt mare principiu. „În civil partea își conduce singură acțiunea“.

Reversul acestui principiu fiind: „Justiția trebuia să urmărească și să aibă în vedere interesul justițiabilului, venindu-i în ajutor pe cât e cu putință, și pe cât legea permite“.

Legea ac. jud. n'a făcut decât să încadreze strict aceste două din urmă principii, în sensul că, odată pus procesul în curs — sorocit cu termen de judecată — să nu mai constituie „o surprindere“ pentru nici o parte litigantă, apărările părților să nu mai constituie prilejuri de șicană sau amânări ce duceau procesul la infinit, întârziind soluția. Nu, ci din contra, să se înceapă „o luptă dreaptă“ cum se cuvine să fie lupta ce se dă în fața justiției — vezi raportul Dl. Em. Dan., la Cameră.

Când zic, „procesul pus în curs“, înțeleg acțiunea sau apelul făcute după regulile prescrise de art. 1 și 35 din legea ac. jud., la cari s'a răspuns cu întâmpinări făcute conf. art. 5 și 39 din aceeași lege.

Pentru atingerea scopului urmărit, legiuitorul a prescris modul facerii acțiunii, modul înfățișării întâmpinării și prezentarea probelor, în măsură egală atât pentru reclamant cât și pentru pârât. Cu un cuvânt, tot ce a putut înlătura șicana și tergiverzarea cauzelor, prescriind metode rapide pentru darea soluției.

Legiuitorul nu s'a ocupat de acțiunile și apelurile ce nu sunt în stare a fi comunicate părții adverse, pentru darea întâmpinării — din cauza neplății taxei de comunicare — și nici de acțiunile sau apelurile la cari s'au dat întâmpinare dar cari, din cauza neplății taxelor de citații, nu pot fi sorocite „pentru ședința preliminară“. Aceste pot și de azi înainte să zacă în arhivele tribunalelor și Curțiilor, căci nu strică nimănui și nu țin în loc judecata, nu produce aglomerări de procese, oboseală sau soluții pripite. Nu se putea ocupa de ele căci „cine are proces trebuie să se ocupe de el“.

Așa fiind, comunicarea lor se va face la stăruința părții și numai după plata taxelor de comunicare, iar ședința preliminară la acțiuni și apeluri, nu poate avea loc decât la cerere scrisă și numai după ce acțiunea sau apelul a eșit cu toaleta completă din „faza

de pregătire“ și numai după ce s'au plătit taxele de citații.

În acest sens, sunt categorice disp. art. 9 și 43 din legea ac. judecăților, coroborate și explicate cu expunerea de motive, rapoartele raportorilor și desbaterile parlamentare ocazionate cu discuția și votarea legii ac. jud.

Deci, până ce nu s'a comunicat acțiunea și apelul și nu s'a depus întâmpinarea sau a expirat termenul în care trebuia depusă, acțiunea sau apelul nu poate avea termen de judecată — ședință preliminară. Aceste formalități de comunicare și de fixare de termen, nu pot avea loc, decât sub condiția plății taxelor la portărei, pentru comunicarea acțiunii sau apelului, și cele de citațiuni pentru chemarea părților la desbaterea preliminară. Dacă aceste taxe nu sunt plătite, „dosarul se pune la arhivă până la stăruința părți interesate“.

Nicăeri și de nicăeri nu se poate trage alt raționament, căci legea ac. jud. nu conține nici expres nici virtual dispoziții, cari să poată conduce la soluțiile date prin hotărârile ce adnotăm.

Justiția pe cât poate, are datoria de a veni în ajutorul părților, a cărmui și soluționa interesele lor, dar nu de a crea decăderi, căci de acestea sunt destule în legea ac. jud., și apoi, aceste decăderi sunt de strictă interpretare.

Pentru neplata taxei de comunicare a acțiunii sau apelului cum și pentru neplata taxei de citații necesare pentru depunerea întâmpinării și fixarea ședinței preliminare, legea ac. jud. nu conține nici o dispoziție și nici o decădere, deasemenea n'a fixat nici un termen în care să se facă plata taxelor sau în care are a se face comunicarea acțiunii sau apelului.

Până la plata acestor taxe nici surprindere nu poate fi, acestea pot apărea numai după ce procesul e pus pe rol și se procedează la desbatere. Dar nici nu putea să prevadă așa ceva, câtă vreme în afară de cele arătate mai sus, legiuitorul a prescris „principiul egalității părților“ în procedura accelerată.

Ori, în baza acestui principiu și prin analogie cu disp. art. 55 al 4 din legea ac. jud., în conformitate și cu dorința expresă a legiuitorului de a se evita surprinderile și a face ca luptă dreaptă, la care se adaugă și principiul: „că cine are proces, să se ocupe de el“, toate aceste considerațiuni nu împiedică, din contră cred că îndrituesc și

îndrumă și pe reclamantul intimat să plătească taxa comunicării apelului făcut de pârât în cazul când acesta neglijează sau nu voește. Aceasta tocmai ca să se curme odată și cât mai curând procesul; iar nu să plătească numai citațiile pentru fixarea termenului de judecată a apelului, la care să prelindă anularea apelului pentru motivul că apelantul n'a plătit taxele de comunicare a apelului. Repet încă odată: din cuprinsul legii ac. jud. rezultă, că până nu se îndeplinesc formalitățile din faza preliminară, nu poate să aibă loc fixarea termenului de judecată sau ședința preliminară.

Asifel, unde mai e egalitatea edictată de legiutor? Prin procedura intimațiilor din procesele soluționate prin hotărârile ce adnotăm, oare nu s'a dat curs „surprinderilor“ de care se teme legiutorul și când mai ales, modul diferit de redacție al art. 38 leg. ac. jud. față de art. 4 din aceeaș lege, îndrumă parecă în sensul egalizării drepturilor și obligațiilor părților litigante, în special în procedura apelului după legea ac. jud.?

Terminând acest articol, cred că și în procedura legii ac. jud., dacă Justiția trebuie să vadă numai prin prizma interesului părților, urmează însă să ajute și să cărmuiască realizarea aceluși interes, păstrând intenția legiutorului și principiul egalității părților, în cadrul strict al dispozițiilor prescrise de lege.

Miercurea-Ciuc, la 2 Decembrie 1927.

D. Ștefănescu
judecător la Trib. Ciuc

Legea căsătoriei ofițerilor și aplicarea ei în Ardeal

Legea căsătoriei ofițerilor din 12 Martie 1900, a cărei aplicare s'a extins în tot Regatul, vine în contradicție cu codul civil austriac cu privire la principiul de inalienabilitate a averii dotale, care există numai în codul civil român, dar nu și în acel austriac.

Averea mobilă sau imobilă constituită ca dotă soției ofițerului cu ocaziunea căsătoriei sale în Ardeal, nu poate fi înstrăinată conform legii căsătoriei ofițerilor și credem că această avere nu poate fi nici preschimbată în scopul unei mai bune întrebuițări și folosințe a veniturilor ei.

Se știe că dota unui ofițer inferior trebuie să fie minimum de 60.000 lei sumă consemnată la Casa de Depuneri, sau un imobil de

o valoare îndoită, care să producă un venit cel puțin egal cu acel ce l produce suma de mai sus cu un procent de 5 la sută. După codul civil român art. 1249, tribunalul care administrează averea dotală în Vechiul Regpt, poate da autorizație, ca din suma consemnată ca dotă, să se cumpere un imobil, care va deveni tot dotal, sau să se plaseze banii într'o ipotecă în primul rang într'un imobil de o valoare îndoită, ceea ce ar permite și legea căsătoriei ofițerilor prin articolul 7, alin 3.

Chestiunea este dacă tribunalul are acest drept și în Ardeal, unde este în vigoare codul civil austriac și după care averea dotală nu este inalienabilă.

Când s'a depus la tribunal spre păstrare o recipisă de consemnarea sumei de 60.000 lei, în baza căreia Ministerul de război a dat autorizație ofițerului de a se căsători, prin aceasta tribunalul s'a făcut față de Minister garantul fondului dotal inalienabil ca depozitar și asupra acestei sume soțul nu are decât dreptul de uzufruct, adică la procentul ce-l dă Casa de Depuneri. Însă preschimbarea ulterioară a capitalului fond dotal, prin plasarea lui bunăoară într'o ipotecă în primul rang, care ar aduce un procent mai mare, nu credem că poate fi admisă, pentru motivul că imobilul ar putea fi înstreinat, chiar cu toată clauza contrară din contract, fără ca acel care-l dobândește, să aibă răspunderea pe care ar avea o în Vechiul Regat sub regimul codului civil român.

Și de aici se poate vedea încă odată necesitatea grabnicei unificări a legislației civile în tot Regatul României.

Bistrița, 15 XII 1927.

D. C. Zaharia
Primpreședinte Trib. Năsăud

MATERIAL PENTRU UNIFICAREA LEGISLATIVĂ

Neajunsurile metodice ale legii de procedură penală

(Urmare)

Și încă ceva. Dacă am accepta părerea că dispozițiile § 227 privesc numai pe invinuitul rămas în libertate am ajunge ținând seamă de dispozițiile cuprinse în § 234 teza 2 la rezultatul curios că în caz de crimă ar fi facultativă menținerea invinuitului în arest iar în caz de delict ea este obligatorie.

Cetind textul articolului 121 se impune mai întâiu

întrebarea cari sunt acele cazuri în cari libertatea provizorie este de drept acordată de lege fără ca invinuitul să poate fi îndatorat să dea cauțiune. În zădar cauți la cap. VIII. sau în alte locuri după aceste cazuri căci nu află nicăiri nimic. S'ar putea susține că legiuitorul arată cazuri și nu un caz și că de altă parte în cazul § 114 este legată obținerea libertății provizorii de depunerea unei cauțiuni.

Doar pe urma utilizării tezei 1 a §-ului 121, că anume „în toate cazurile unde libertatea provizorie nu va fi de drept acordată de lege, judecătorul va putea să o subordoneze la darea unei cauțiuni“ se ivește imaginația că legiuitorul a cugetat la cazurile când libertatea provizorie este de drept acordată fără ca să poată fi subordonată la darea unei cauțiuni. Prin urmare nici pentru motivul acesta nu se poate interpreta textul §. 121, că legiuitorul ar fi avut în vedere dispozițiile cuprinse în §. 114. Doar dacă legiuitorul a cugetat la cazul arătat în §. 114 ar fi trebuit să exprime aceasta în felul acela că ar fi stilizat teza 1 a §-ului 121 în felul următor, că anume „și în cazurile unde libertatea provizorie nu va fi de drept acordată de lege...”

Dar nu numai atât. Articolul 121 mai produce și în altă direcție o situație nehoțărâtă. Se pune anume întrebarea ce a voit să exprime legiuitorul cu termenul „judecător“. Vrut a legiuitorul să zică judecător de instrucție că adevărat numai judecătorul de instrucție este în drept să elibereze pe învinuit pe cauțiune sau doar a întrebuițat legiuitorul termenul din întrebare ca echivalent pentru termenul instanță din §. 117. Acestei interpretări se împotrivesc însă faptul că legiuitorul a întrebuițat singularul pe când Camera de consiliu a tribunalului și a Curții cu jurați sunt compuse din mai mulți judecători. Dacă a fost acea intenția legiuitorului să exprime în cuvântul „judecător“ instanța dela care se cere libertatea provizorie a greșit greu împotriva acelei cerințe a artei de a face legi că acelaș lucru să fie numit totdeauna cu acelaș termen pentru ca la aplicarea legii să nu se ivească îndoeli și prin urmare discuții asupra intenției legiuitorului.

Cap. VII mai suferă încă de un neajuns. Anume la § 125 se pune întrebarea, dacă judecătorul de instrucție este chemat să constate că invinuitul eliberat pe cauțiune nu s'a prezentat la o chemare a tribunalului atunci când cauza este deja în faza de judecare și dacă da, cum să o facă aceasta judecătorul de instrucție. Cum ajunge la cunoștința judecătorului de instrucție faptul că invinuitul nu s'a prezentat la chemarea tribunalului pentru ca să fie judecat? Este dator tribunalul să trimită la judecătorul de instrucție dosarul cu procesul verbal al ședinței la care nu s'a prezentat invinuitul, fiind chemat apoi judecătorul

de instrucție să constate din procesul tribunalului, că invinuitul nu sa prezentat la chemarea tribunalului, sau îi comunică tribunalul judecătorului de instrucție că invinuitul nu s'a prezentat. Și după toate acestea cine va declara în cazul § 125, că cauțiunea este dobândită de stat, judecătorul de instrucție sau tribunalul; și este oare în drept invinuitul să apeleze împotriva hotărârii prin care se declară că a lipsit în mod nejustificat și către cine se adresează acest apel? Tot întrebări la cari nu dă legea nici un răspuns.

La analiza dispozițiilor cuprinse în cap. VIII despre ordonanțele judecătorului de instrucție după completarea procedurii se impune înainte de toate întrebarea dacă este în drept procurorul să ceară dela judecătorul de instrucție întregirea instrucției cu privire la anumite întrebări. Intenția legiuitorului pare să fi fost aceea să admită întregirea instrucției potrivit propunerilor procurorului, doar altcum nu ar fi numit cap. VIII despre ordonanțele judecătorului de instrucție după „completarea“ procedurii. Completarea să zică întregi nu se poate decât ceva ce a fost început și încă nu a fost isprăvit. Încă dispozițiile cap. VIII au rămas incomplete. Anume legiuitorul nu arată nicăiri în care formă și în care cazuri poate cere procurorul completarea instrucției și nu a arătat nici aceea dacă judecătorul de instrucție este dator în fiecare caz să facă completarea cerută de procuror sau dacă este în drept judecătorul de instrucție să respingă propunerile inutile ale procurorului și dacă procurorul este în drept să opoazeze aceste hotărâri ale judecătorului de instrucție și cui trebuie să adreseze această opoziție. Un răspuns hotărât la aceste întrebări este cu atât mai necesar, având în vedere dispozițiile § 113 care dispune că închisoarea preventivă nu se poate prelungi decât numai pentru interesul instrucției. Situația care urmează în cazul când combinăm dispozițiile legii amintite aici nu este clară, nu este hotărâtă ci se apropie mai mult de haosul care a domnit înainte de facerea lumii. Figurile procurorului și a judecătorului de instrucție nu se disting una de cealaltă decât numai în parte rămânând contopite în altă parte.

Dispozițiile cuprinse în cap. VIII mai sunt incomplete și în altă parte. Anume, presupunând că termenul tribunal și tribunal de județ din § 131, 132, 133 și 134 vreau să exprime aceeași noțiune — cece încă ar fi o greșală a legiuitorului, având în vedere că aceeași noțiune trebuie să fie exprimată totdeauna cu acelaș termen — se ivește întrebarea cum ajunge dosarul instrucției și ordonanța definitivă a judecătorului de instrucție în mâinile procurorului pentru ca să-l trimită la grefa tribunalului, când la § 131 se impune judecătorului de instrucție datorința să „înainteze procesul de tribunal“ spre a-l lua în cercetare.

Dacă înțelesul noțiunii exprimate cu termenul „înainte” nu este acela că judecătorul de instrucție este dator să și trimită dosarul la tribunal după ce a declarat că există caz de urmărire împotriva învinutului pentru oarecare infracțiune calificată delict al cărui judecare este de competența tribunalului, atunci au ramas incomplete dispozițiile cap. VIII întrucât nu este arătată acea datorință a judecătorului de instrucție de a trimite dosarul instrucției cu ordonanța definitivă, procurorului. Asemenea nu este arătat nici felul în care poate face procurorului să i-se trimită chemarea de înfățișare în cel mai scurt termen. (§ 134.)

Cetind dispozițiile cuprinse în teza 2 a § 131 se pune întrebarea cum se califică detențiune în care se va reținea învinutul în cazul prevăzut de teza 1 a § 131. Inchisoare preventivă nu poate fi doar aceasta nu se poate ordona decât numai prin mandat de arestare a cărui putere se slinge în momentul când judecătorul de instrucție a declarat că instrucția este terminată. Rămâne deci întrebarea care este natura acestei detențiuni și care este durata ei. Se poate doar întâmpla că durata deținerii preventive a învinutului este mai lungă decât măsura pedepsei privative de libertate la care se poate aștepta învinutul. Dispozițiile cuprinse în teze 2 a § 131 combinate cu dispozițiile cuprinse în tezele 811 ale § 137 încă produc o situație absolut nelămurită.

Anume dispozițiile cuprinse în teza 8-a, § 137 nu au nici un rost pentru cazul, că judecătorul de instrucție declară, că învinutul este bătut pentru un delict care se pedepsește cu închisoarea doar la teza 2-a, § 131 a dispus legiuitorul deja reținerea în arest, pentru cazul prevăzut la teza 1-a, § 131, iar la teza 11-a, § 137 dispune legea pentru cazul, că judecătorul de instrucție ordonă eliberarea învinutului și alte posibilități nu mai există. Din dispozițiile tezei 8-a, § 137 ar rămânea deci numai aceea, că învinutul se va reținea la închisoare timp de 3 zile după notificarea ordonanței de eliberare părții civile sau cel puțin 3 zile libere pentru opoziția procurorului. Este probabil, că aceasta a fost intenția legiuitorului.

Dr. Emil Rebreanu,
Proc. Trib. Bistrița.

(Va urma)

Pentru d-nii avocați și magistrați recomandăm următoarele cărți de drept, absolut necesare: *Volumul XI-XII* din Codul General al României; *Legi noi de unificare* aplicabile în întreagă țară (Vechiul Regat, Ardeal, Bucovina și Basarabia), adnote cu referințe și note de trimitere de C. Hamangiu, Consilier la Inalta Curte de Casație, directorul revistei „Pandectele Române”. Un mare volum, legat în pânză, hârtie velină, tipărit pe 2 coloane, cu 1240 pagini. Prețul 600 lei. Editura Librăriei Alcalay, Calea Victoriei 27, București.

JURISPRUDENȚĂ

Tribunalul Târnava-Mare

Secțiunea I.

N. C. 1148/924.

Daune — Acțiune în despăgubire contra celor ce le-au cauzat prin neglijența sau imprudentă. Art. 998, 999 C. C. R. art. 1296 C. C. A. Daune cauzate pe nedrept; responsabilitate, proporție Art. 1501, 1502 C. C. A. Indestulare. Art. 1511 și 1524 C. C. A.

S e n t i n ț ă

Tribunalul respinge acțiunea.

M o t i v a r e

Reclamantul a dat în judecată pe părăți, pentru a fi obligați să-l despăgubească cu suma de lei 3500 valoarea unei epe, precum și pentru folosul ce a pierdut prin moartea ei, arătând în fapt că părății, contravenind ordinelor și unui vechiu obicei din comuna Selesul-Mare, au trimis în stava cailor lor, cu toate că erau potcoviși la picioarele din dărăt și că iapa sa, fiind lovită de unul din acești cai, a suferit fractura unui picior, din care cauză a trebuit să fie ucisă.

Cum însă nu s'a putut afla care din cei 8 cai potcoviși a pricinuit fractura, reclamantul a cerut ca toți stăpânii acestor cai să fie obligați în mod solidar, să-l despăgubească de dauna suferită aceasta în conformitate cu disp. art. 1501 și urm. din C. Civ. austr.

Atât Judecătoria, cât și Tribunalul au respins ca nefondată, acțiunea;

Curtea de Apel Brașov, ca instanță de revizuire, a casat însă sentința Tribunalului, îndrumându-o, ca după noi debateri, să aducă o nouă hotărâre în conformitate cu motivarea Curții.

La desbaterea ce a avut loc în fața Tribunalului, reclamantul a pus concluziuni de admiterea apelului cu cheltueli, referindu-se la actele dela dosar, precum și la dovezile produse în fața ambelor instanțe de fond.

Părății, în combateri, au cerut respingerea apelului cu spese, punând concluziuni în sensul motivelor cuprinse în sentința primei instanțe.

T r i b u n a l u l

Având în vedere că din cele conținute în certificatul medicului veterinar al plăsei Ibașfalău, aflat în original la dosar și necontestat de părți, din certificatul eliberat de comuna Selesul-Mare precum și din depozițiile martorilor se constată în fapt următoarele:

Potrivit unui vechiu obicei, în comuna Selesul-Mare, este oprit a se trimite cailor potcoviși la stavă, în special aceia cari sunt potcoviși la picioarele de dinapoi și că asupra acestui obicei se atrage atențiunea celor interesați, în fiecare primăvară, prin bătaia de tobă, cu care ocazie li se pune în vedere aceia că sunt răspunzători pentru toate pagubele pe cari cailor lor potcoviși eventual le-ar cauza.

Această publicațiune, în forma și cu conținutul de mai sus, a fost făcută și în anul 1922.

În ziua de 3 Septembrie 1922, o iapă a reclamantului, în valoarea de 4000 lei, aflată în stava comunei Laslea-Mare și care era potcovită la picioarele dindărăt, a fost găsită cu un picior rupt prin lovitura unui singur cal potcovit și întrucât fractura era nevindecabilă, iapa a fost ucisă de stăpânul său.

Cu ocazia anchetei făcută în urma acestei în-

tâmplări, s'a stabilit că în acea zi, se mai găseau în stavă încă 7 cai potcoviți la picioarele de dinapoi, și anume: 2 cai ai lui M. G., 2 cai ai lui I. M., 2 cai ai lui S. Z., 1 cal al lui M. Sch. și în fine 1 cal al lui I. Z.

Acesta din urmă, recunoscând că se găsește în culpă, a plătit reclamantului, cu titlu de despăgubire, suma de lei 500, ceilalți proprietari și anume pârâții de azi, au oferit reclamantului, sub același titlu de despăgubire suma de lei 3000, acesta însă a refuzat oferta, pretinzând 3500 lei.

Având în vedere că reclamantul, prin acțiunea sa introductivă de instanță, precum și prin cererea sa din 9 Martie 1925, bazat fiind pe faptul că nu s'a putut constata care cal a rupt piciorul ipei sale, pretinde ca toți proprietarii cailor potcoviți, cari se aflau în stava comunei Seleușul-Mare, în ziua de 3 Septembrie 1922, cu excepția lui I. Z. care a achitat partea sa de despăgubire și anume 500 Lei, să fie obligați, ca în mod solidar, să-l despăgubească pentru dauna ce a suferit și anume până la concurența sumei de 3300 lei, precum și pentru folosul sustras prin pierderea ipei, calculat cu 20 lei zilnic, începând dela 3 Septembrie 1922.

Având în vedere că reclamantul își bazează pretențiunea sa pe dispozițiile art. 1301 și 1302 c. civ. austriac combinat cu art. 1294, 1295, 1311, 1324 și 1331 din acelaș cod;

Considerând că potrivit disp. art. 1295, 1311 și 1320 din c. civ. austr. dacă cineva este păpubit de către un animal, poate cere restituirea pagubei dela acel care nu a dat cuvenita îngrijire pentru paza animalului sau care a dat ocaziune întâmplării prin vina sa, sau dacă a călcat legea menită să previe daunele cazuale și cari în alt chip nu s'ar fi urmat;

Având în vedere că potrivit acestor texte de lege, reclamantul din speță are dreptul de a pretinde să fie despăgubit pentru dauna ce a suferit dela cel din a cărui vină s'a întâmplat paguba și anume dela proprietarul care, prin călcarea uzului și convenției facite intervenite între toți locuitorii comunei Seleușul-Mare, și-a trimis un cal potcovit în stava acelei comune și care cal, printr'o lovitură de copită, a rupt piciorul ipei reclamantului;

Având în vedere că din cercetările urmate nu s'a putut dovedi care este calul care a cauzat paguba, iar reclamantul, în lipsă de o atare dovadă, a tras la răspundere pe toți proprietarii cailor potcoviți aflați în stavă;

Considerând că o asemenea solidaritate nu este recunoscută de codul civil austriac, dar fiindcă solidaritatea prevăzută de disp. art. 1301 și 1302 din acest cod și pe care se sprijină reclamantul în acțiunea sa, se referă numai la cazurile când daunele sunt cauzate prin delictule sau quasi-delictule mai multor indivizi și când nu se poate hotărâ în ce proporție a contribuit fiecare din ei la pricinuirea acelor daune

Într'adevăr art. 1301 c. c. austr. prevede că de dauna căsunată pe nedrept, pot să fie responsabile mai multe persoane, dacă au contribuit, împreună direct sau indirect la daună, sau numai prin omisiunea îndatoririlor lor particulare, iar art. 1302, arată că dacă dauna nu provine decât din greșeală și se poate determina cât anume a căsunat fiecare, fiecare e răspunzător numai de aceia ce a păgubit prin vina

sa; dacă însă nu se poate hotărâ în ce proporție a contribuit fiecare, atunci sunt obligați toți pentru unul și unul pentru toți.

În speță, conform textelor de lege de mai sus, trebuia să se facă dovadă care este calul care a lovit iapa reclamantului, deoarece din dovezile produse rezultă ca această iapă a fost lovită de un singur cal; ori, prin simplul fapt că în stavă — în afară de calul care a provocat dauna — se mai află și alți cai potcoviți, nu se poate deduce că aceștia au provocat, direct sau indirect, vre'o pagubă, caili între ei ne putându-se ademeni, amenința, asculta de porunci, etc. (art. 1301 c. c. a.) și prin urmare stăpânii lor, nu pot fi făcuți respunzători pentru faptul că în fiecare din ei, eventual, ar fi putut săvârși dauna.

Având în vedere că într'o singură ipoteză s'ar putea admite, în asemenea materie, o solidaritate a proprietarilor și anume, dacă s'ar fi constatat, că iapa reclamantului, a primit 2 sau mai multe lovituri, dela 2 sau mai mulți cai, ai căror stăpâni au fost identificați; fără însă să se fi putut preciza în ce proporție a contribuit fiecare cal la cășunarea pagubei.

Având în vedere că în atari împrejurări acțiunea reclamantului, nefiind întemeiată pe nici o dispoziție legală, a trebuit să fie respinsă ca atare.

Curtea de Apel din Brașov

Secția I.

No. civ. 788/24—1927.

Deciziune;

Admite acțiunea reclamantului, obligând pe pârâții: M. G., I. M., S. Z. și M. S., ca în mod solidar să plătească reclamantului suma de 3500 (treimii cinci sute) lei capital etc.

Motive:

Din lucrările ce compun dosarul cauzei și din probele administrate, se constată că este corectă starea de fapt constatată de instanța de apel și anume: ca potrivit unui vechiu obicei în com. Seleușul-Mare este oprit a se trimite caili potcoviți la stavă, în special aceia ce sunt potcoviți la picioarele de dinapoi și ca asupra acestui obicei se atrage atențiunea tuturor celor interesați în fiecare primăvară prin bătaia de tobă, cu care ocazie li-se pune în vedere că sunt răspunzători pentru toate pagubele pe cari caili lor potcoviți eventual le-ar cauza publicațiune ce s'a făcut și în anul 1922 și despre care au avut cunoștiință și părțile în proces; că în ziua de 3 Septembrie 1922 o iapă a reclamantului aflată în stava comunei și care era potcovită la picioarele de dinapoi a fost găsită cu un picior rupt prin lovitură unui cal potcovit, iar fractura nefiind vindecabilă, iapa a fost ucisă de stăpânul său.

Cu ocazia anchetei s'a stabilit precis ca în acea zi se mai găseau în stavă încă 7 caili potcoviți la picioarele de dinapoi și anume: 2 cai ai lui M. G., 2 caili ai lui Meyer, 2 caili ai lui S. Z., 1 cal al lui M. S. și 1 un cal al lui J. Z., aceasta din urmă recunoscându-și vina a achitat reclamantului 500 lei, astfel că reclamantul mai pretinde desdaunare numai de la ceilalți pârâți.

Fără de această constatare de fapt, Curtea contrar părerei instanței de apel, a trebuit să tragă în drept alte concluziuni și anume:

În principiu orice faptă a omului care cauzează altuia prejudiciu, obligă pe acel din a cărui greșeală s'a ocazionat, a-l repara, omul fiind responsabil nu numai de prejudiciul cauzat prin fapta sa, dar și de acela ce a cauzat prin neglijența sau imprudența sa. (Art. 998, 999 civ. român, 1295 cod. civ. austriac.)

Că pentru a fi loc la o acțiune în despăgubire nu este suficient ca cineva să fi suferit o daună, ci este îndispensabilă că dauna suferită să fie consecința directă sau indirectă și imediată a unui fapt imputabil autorului, fără de conduita, comisiunea, neglijența sau imprudența cărui dauna nu ar fi avut loc, omul fiind responsabil nu numai de prejudiciul cauzat prin săvârșirea unui fapt pozitiv — culpă în comittendo — dar fiind responsabil și de dauna cauzată printr'un fapt negativ, — culpă în omittendo — când nu a făcut ceea ce era obligat de a face.

Codul civil austriac prin art. 1301 și 1302 spune precis că pentru dauna căsunată pe nedrept, pot fi responsabile mai multe persoane cari au contribuit împreună direct sau indirect, sau încă numai prin omisiunea îndatoririlor lor particulare de a împedica răul (art. 1301), iar dacă dauna a fost făcută cu intențiune sau dacă nu se poate stabili în ce proporție a contribuit fiecare, atunci sunt obligați toți pentru unul și unul pentru toți, reclamantul în cazul văditel neîngrijiri, având dreptul să ceară complectă îndestulare (art. 1324) c. civ. austriac.

Că de și art. 1311 cod. civ. austriac arată ca simplul caz forțuit e în paguba aceluia la acărui avere sau persoană s'a întâmplat, totuși acest text arată precis că dacă cineva a dat ocaziune întâmplării prin vina sa, sau a călcat legea, merita să prevină daunele cauzate, sau dacă fără vre-o nevoie s'a amestecat în afacerile altuia, e responsabil de orice daună ce în alt chip nu s'ar fi urmat.

Prin urmare din moment ce este constatat în fapt că pârâții aveau cunoștință, că nu au voie a trimite în stavă caii potcoviți la picioarele de dinapoi și totuși au trimis așa, nefăcând ceea ce erau obligați a face, adică a-i trimite despotcoviți, din care cauză unul din acești cai a lovit iapa reclamantului fracturându-i piciorul, Curtea a trebuit să constate că prin această omisiune pârâții numai din vina lor a cauzat reclamantului dauna egală cu valoarea ipei și că la repararea prejudiciului cauzat, neputându-se stabili care e proporția cu care a contribuit fiecare, în baza principiului solidarității (art. 1302 c. civ.) a trebuit să fie obligați solidar, fiind stabilit ca anul din caii potcoviți ai pârâților au lovit iapa reclamantului și dacă pârâții nu călcau regula stabilită și de care aveau cunoștință pentru prevenirea unor atari întâmplări pagubitoare, de carl știau ca eventual au a răspunde, faptul nu s'ar fi întâmplat.

Pentru aceste motive Curtea a trebuit se constată că față de starea de fapt mai sus expusă, Tribunalul ca instanță de apel numai cu violarea textelor de lege cuprinse în art. 1295, 1301, 1302, 1311 și 1324 c. civ. austriac, a adus sentința prin care s'a respins acțiunea reclamantului și deci Curtea a trebuit să constate dreptul reclamantului la dauna ce i s'a căsunat, și ca atare a trebuit să cazeze sentința Tribunalului și prin consecință a admis apel și deci acțiunea hotărând potrivit dispozitivului.

Adnotări. Chestiunea este de a se ști,

dacă solidaritatea împusă păgubitorilor prin art. 1301 și 1302 C. C. A. se poate aplica și atunci când nu poate fi dovedită participarea nici unuia dintre păgubitori la căsunarea pagubei. Tribunalul nu admite soluțiunea afirmativă, iar Curtea de Apel declară solidaritatea tuturora, cu toate că nu se poate constata, care este calul care a lovit iapa reclamantului.

În principiu, Tribunalul are dreptate. Pentru a se aplica solidaritatea prevăzută de art. 1302, participarea fiecăruia la cauzarea pagubei trebuie dovedită. Când este sigur, că una dintre mai multe persoane determinate și cunoscute a cauzat paguba, dar este tot atât de cert, că ceilalți sunt nevinovați, nimeni nu poate fi tras la răspundere, dacă nu se știe care a fost persoana vinovată. Aceasta reese nu numai din dispozițiunea art. 1302, care cere participarea fiecăruia în parte, ci și din prezumția cuprinsă în art. 1296. Nu se poate prezuma participarea nici unuia, din contră, pentru fiecare militează prezumția nevinovației în conformitate cu art. 1296.

În speță însă, chestiunea este complicată prin faptul, că e vorba de o pagubă cauzată de animale. Actul dăunător nu este o faptă omenească și prin urmare principiile de mai sus nu sunt aplicabile.

Înainte de toate întrebăm: pe ce bază răspunde proprietarul animalului care a cauzat paguba? Art. 112 din legea 12/1894 declară pur și simplu principiul, că proprietarul unui animal răspunde pentru paguba cauzată de acesta. Însă art. 112 se aplică numai la dauna de câmp și în speță este foarte problematic, dacă paguba intră sau nu în această categorie. Dar și în afară de sfera de aplicare a legii 12/1894, Curia aplică foarte des principiul răspunderii *obiective*, când paguba a fost cauzată de un animal. Curia a declarat de repetate ori, că acela, care ține un animal, face aceasta pe riscul său propriu, adică răspunde chiar și în cazul, când nu se poate constata în sarcina sa nici o culpă. Răspunderea proprietarului animalului este deci asimilată răspunderii proprietarilor întreprinderilor periculoase, pentru care s'a stabilit de mult jurisprudența, că proprietarul răspunde chiar dacă nu este în culpă și că nu este liberat decât în caz de vina proprie a victimei sau forța majoră.

Dacă admitem aceste principii, trebuie să recunoaștem, că Tribunalul are dreptate, pen-

tru că răspunderea obiectivă nu poate avea loc, când nu se știe care animal a cauzat paguba.

Curtea însă aplică principiul culpabilității. Constată, că tot pârâșii au fost vinovați pentru că și-au trimis caii potcoviși, cu toate că acest lucru era interzis. Ajungem deci la o chestiune neatacată de tribunal și anume la chestiunea întinderii cauzalității. O pagubă, ca rezultat, se compune dintr'un șir întreg de fapte. Sau cu alte cuvinte, un rezultat are mulți factori. Legea nu face responsabile pentru daună toate persoanele, care au produs vreunul din factorii, care sunt în legătură causală cu dauna; ci numai pe aceia cari au dat naștere, prin atitudinea lor ilicită, factorilor mai importanți. În speță, actul direct, care a cauzat paguba, a fost faptul, că un cal a lovit pe altul. Acesta a fost ultimul factor. Dacă însă calul nu era potcovit, nu s'ar fi produs nici paguba. Prin urmare al doilea factor, adică faptul, că un cal sau mai mulți cai erau potcoviși, este tot atât de important, ca și ultimul act dăunător. Prin urmare trimiterea cailor potcoviși la stavă, ia care au participat toți pârâșii, a fost un factor important la producerea pagubei.

Mai rămâne o chestiune, pe care instanțele n'au examinat-o. Si anume vinovăția lezătorului. Lezătorul de sigur că știa, că se trimit la stavă și cai potcoviși. Dacă știind aceasta și a trimis calul la stavă, fără să ia măsuri prealabile la autoritate, trebuie considerat că și el însuși a participat la păgubirea sa.

Ștefan Laday

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Înalta Curte de Casație

Tribunale

ieșire din indiviziune. Art. 830 c. c. a. Impărțirea în natură a unei case. Art. 56 lit. h. reg. Cărilor Funduare din 1885. Art. 56 legea pentru încurajarea construirii de locuințe din 1927. În fapt: Pârâșul susține ca imobilul se poate împărți în natură și în consecință cere efectuarea unei expertize în acest sens, ca în cazul când se va dovedi aceasta, să nu se facă eșirea din indiviziune prin licitațiune; ci prin împărțire în natură.

În drept: Pentru ieșirea din indiviziune, codul civil austriac nu cuprinde nici o interdicțiune că imobilele urbane (casele) să fie împărțite în natură,

din contra prin dispozițiunile legii pentru încurajarea construirii de locuințe din 3 Aprilie 1927, art.

56 și urm., se reglementează proprietatea pe etaje sau pe apartamente, în spiritul necesităților economice ale vremii, care tinde la rezolvarea crizei de locuințe prin construirea de locuințe în comun.

În regulamentul cărilor funduare din 15 Decembrie 1855 se prevede în art. 56 lit. h., că „impărțirea în natură a caselor în mai multe părți nu se admite” atunci când urmează să se facă o operațiune de întabulare în cartea funduară.

În acest conflict între legea civilă și regulamentul c. funduare, care prevede pentru preferențele sale tehnice de întabulare anumite condițiuni,

dispozițiunea regulamentului nu poate împiedeca instanțele judecătorești că atunci când sunt chemate să hotărască un proces de eșire din indiviziune, să stabilească proprietatea distinctă prin împărțire în natură asupra unei părți din imobil, etaj sau apartament, întrucât legea de drept civil nu cuprinde o asemenea prohibițiune și din contra legea recentă din 1927 care se refera la această materie o admite și reglementează,

că în asemenea caz prohibițiunea edictată de art. 56 lit. h. reg. c. funduare va fi operanța numai cu ocaziunea executării unei asemenea sentințe la cartea funduară, fapt care însă nu poate să preocupe instanța într'atâta încât să respingă cererea atunci când trebuie să stabilească dreptul. (*Tribunalul Sibiu S. I. Dos. 1430—1926.*)

Observațiuni. Un conflict evident exista între dispozițiunile noi legi pentru încurajarea construirii de locuințe din 1927 (art. 56 și urm.) și între disp. art. 56 lit. h. regulamen. cărilor funduare din Trans. din 1855, referitor la ieșirea din indiviziune asupra caselor și anume la împărțirea lor în natură.

Până acum este adevărat ca jurisprudența aproape constantă n'a admis împărțirea în natură a caselor, deși nu există nici o dispozițiune prohibitivă de asemenea în legea civilă, codul civil austriac și dreptul ungar (Laday codul civil austriac Ed. 1927. vol. II., pag. 47 și Laday Cărilor funduare. Ed. 1927, pag. 56 și urm.)

Instanțele judecătorești au luat în considerare dispozițiunile regulamentului cărilor funduare cari cuprind norme nu numai de forma ci și de fond privitor la drepturile reale asupra imobilelor, întrucât prohibițiunea edictată de art. 65 lit. h. reg. c. fund., interesează atunci când se face executarea la cartea funduară.

Necesitățile economice ale timpului care a pus în mod acut și greu de rezolvat problema locuinței, a influențat noile reglementari.

În toate orașele aceasta chestiune edilitară s'a rezolvat prin construirea de cartiere întregi, cu case comune unde fiecare familie are proprietatea distinctă asupra unui apartament sau etaj.

Legea din 1927 a dlui Trancu Iași răspunde acestor exigențe economice și sociale, și dacă până la aceasta lege controversă mai era posibilă asupra prohibițiunii cuprinse în art. 56 lit. h. reg. cărilor funduare, acum nu mai e posibilă.

În nici un caz conform normelor generale de interpretare, dispozițiunile regulamentului nu pot împiedeca aplicațiunea legii, care de altfel conform prevederilor art. 88, abrogă orice dispozițiuni contrarii din legile în vigoare.

Instanțele chemate să hotărască procesele de eșire din indiviziune nu vor putea lua în considerare dispozițiunile prohibitive ale regulamentului.

Când sentința judecătorească se va executa la cartea funduară acestea însă vor fi operante.

Credem însă că față de conflictul evident se vor lua dispozițiuni urgente de a se coordona și armoniza legea care este expresia nevoilor economice moderne cu regulamentul din 1855 al cărilor funduare, prin reglementari mai precise. *Vasile F. Petrescu Judecător Trib. Sibiu.*

Convențiunea prin care o parte se obligă în schimbul unei plăți să obțină în folosul celeilalte părți o autorizațiune de exploatare de pădure dela

Ministerul de Domenii. Intervenientul nu are profesiune sau specialitate tehnică în baza căreia un asemenea demers ar fi putut fi justificat. Convențiune ilicită care nu poate să facă obiectul unui contract valabil. Art. 26 și 879 c. c. a. În fapt: se constată, că între părți a intervenit o convențiune prin care reclamantul se obligă ca pentru plata ce urma să o primească, să obțină dela Ministerul de Domenii, autorizațiunea de exploatare a unei păduri.

Reclamantul nu invocă și nu dovedește că avea vre-o profesiune, specialitate tehnică, în baza căreia un asemenea demers ar fi putut fi justificat, și precum se învederează din probele administrate și cele cari le mai invocă reclamantul acest demers îl face prin intervențiunea deputațiilor N. N.

Așa fiind, Tribunalul, urmează a examina dacă aceasta convențiune este sau nu ilicită, și astfel dacă este legal valabilă.

În drept: Principiul autonomiei voinței, creatoare de obligațiuni și care exprimă în mod energic pentru convențiunile particulare puterea de lege față de cei cari le-au contractat, — este cenzurat în cece privește manifestările abuzive ale voințelor individuale prin art. 878 c. c. a., care prevede că sunt nule convențiunile încheiate când obiectul contractului este ilicit.

Prin ilicit se înțelege „cece este special prohibit de legi sau cari învederat se opun siguranței, ordinii publice și bunurilor moravuri“ (art. 26 c. c. a.)

Este ilicit contractul prin care o persoană se angajează să obțină un avantaj pentru altcineva, dela o autoritate administrativă în baza unui credit de care s'ar bucura; unei influențe sau unor relațiuni folositoare la acea autoritate, stabilind preț pentru solicitările și stăruințele sale, deoarece chiar dacă nu ar exista delictul de corupțiune sau legislația nu ar prevedea pedeapsa traficului de influență, faptul de a influența o autoritate publică, administrativă, prin intervențiuni de persoane cari își pun serviciile, creditul, relațiunile sau autoritatea lor la dispoziție în schimbul unei plăți, este imoral, și colțar ordinii publice.

Autoritățile administrative trebuind să fie ferite de orice influență atunci când își îndeplinesc îndatoririle lor.

Asfel în asemenea caz când contractanții au avut în vedere un scop ilicit sau imoral, convențiunea este nulă și valorificarea ei nu poate fi cerută în justiție (*Tribunalul Sibiu S. I sentința 2062/1925 din 23 Februarie 1927. Vasile F. Petrescu judecător unic*).

Violare de domiciliu. Art. 330. C. P. Trans. În fapt: În August 1925, acuzatul care era în divorț cu soția sa, despărțit de pat și masă, a intrat într-o cameră care era destinată locuință a soției sale, din casa în care ședea împreună, forțând ușa și a luat de acolo mobile ce erau ale sale.

Întreaga locuință era închiriată de reclamant și el plătea chiria.

În drept: Pentru a exista elementele constitutive ale crimei de violare de domiciliu (art. 330 c. p. Trans.) trebuie să se stabilească, că agentul infractor pe nedrept prin violență, amenințări sau prin înrebuințarea de chei mincinoase, a pătruns în locuință, prăvălie, în localurile de legătură cu aceasta sau aparținătoare acestora, sau în locul îngrădit al altuia,

fără consimțământul aceluia, care locuiește într'ânsele sau care are dreptul de a dispune asupra locuinții.

Însă în speță, din împrejurările de fapt dovedite se constată ca printr'o toleranță a soțului, acesta a destinat în locuința sa în care el plătiind chiria, avea și dreptul de dispozițiune 2 camere pentru reclamanta în cari erau însă depozitate și mobile ale acuzatului, soj.

Ca astfel nu se stabise, că aceste camere erau domiciliul reclamaniei, cu dreptul exclusiv de a le locui, drept opozabil acuzatului, ci din contră, că aceste camere făceau parte din locuința închiriată de acuzat, și asupra căreia el avea dreptul de dispozițiune, și în consecință faptul ce i se impută nu înfruneste elementele crimei prev. și pedepsită de art. 330 c. p. Trans. (*Trib. Sibiu s. I. Nr. 3425/927*).

Curți de Apel

Apelul Serv. Conf. Regional din Cluj contra unei hotărâri a secției tutelare Brașov, care a acordat împrumut din fondul tutelar. Expertiză, citarea părților. Normele de evaluare. Un teren viran oferit ca ipotecă. Construcția ce se face pe un teren viran servește a mări garanția oferită prin acel teren ca ipotecă. Lotul de împroprietărire poate fi oferit ipotecă? Respingere. Expertiza făcută în fața instanței judecătorești, care s'a transportat la fața locului — de inginerul șef al orașului, — relativ la situația imobilului, care a procedat la expertiză după ce a identificat imobilul, de față fiind, solicitantul și avocatul statului, citați pentru aceasta, inspiră toată seriozitatea și întrunește cerințele art. 63 din regulamentul privitor la administrarea fondurilor tutelare, — deși n'a fost citat apelantul (Serv. conf. regional Cluj) dispoziție pe care de alifel nu o cere nici legea tutelară sau regulamentul suscitată.

Expertul, evaluând imobilul oferit ca ipotecă, ținând seamă de situația și suprafața imobilului cum și de prețul de circulație, — prin aceasta a satisfăcut cerințele art. 64 din regulament, care prevăzând normele de expertizare, ne arată că expertul poate să fie seamă la evaluarea imobilelor, și de orice alte elemente utile pentru constatarea valorii lor reale.

Un imobil viran, deși nu are valoarea unui imobil urban, totuși poate fi oferit ca ipotecă când ca în speță din expertiza judecătorească făcută, se constată că valoarea lui e de 3 ori mai mare ca suma solicitată cu împrumut. Și că valoarea terenului viran din chestiune oferit ca ipotecă nu e exagerată, reese și din împrejurarea că pe acest teren contruindu-se o casă, tot de solicitant, prin aceasta valoarea terenului s'a ridicat; — și cum în sensul art. 457 c. civ., dreptul de gaj se întinde asupra tuturor porțiunilor ce fac parte din libera proprietate a celui ce dă gajul, asupra accesoriilor și dependenților gajului, — rezultă că ipoteca se întinde și asupra noii construcțiuni care vine deci și mărește valoarea terenului ipotecat.

Loturile de împroprietărire pentru casă, pot fi oferite ca ipotecă, — când se lasă de comune prioritatea ipotecei secției tutelare, și când împrumutul solicitat servește ca în speță, a duce la bun sfârșit construcția unei case de roșu, a solicitantului. (*Incheirea C. Apel Brașov S. II. din 2 Noembrie 927. Crt. jur. Nr. 11—927*).

Contencios administrativ. Dacă dreptul notariilor comunale la gradațiile trienale în salariu, subzistă după noua lege administrativă? Soluție negativă. Conform art. 2 din Ordonanța Nr. 8900—20 Maiu 1921 a Ministerului de Interne, Secretariatul General Cluj, notarii comunali aveau dreptul a primii din 3 în 3 ani câte un adaos la salariu, în sumă de 50 lei lunar; însă prin noua lege pentru unificare administrativă (art. 370, 371) promulgată la 14 Iunie 1925 prevăzându-se că pentru notari se vor aplica dispozițiile din această lege, cât și din legea statutului funcționarilor publici, în ceea ce privește garanțiile și drepturile, acordându-se gradul de subșef de birou inclusiv, — în limita locurilor prevăzute în bugetul Ministerului de Interne, — urmează ca această lege pentru unificare administrativă a părăsit sistemul legiurilor anterioare aflătoare în teritoriile alipite, al acordării gradațiilor în salarii, adoptând un alt sistem, acel al înaintărilor în funcțiune. (Nr. Ct. 928—927 C. Apel Brașov S. I. Crt. Jur. 12—927),

• • •

Infracțiuni neintenționate comise de ceferești. Competință. Infracțiunile neintenționate prev. de legea din 8 Iulie 1924, săvârșite de funcționarii căilor ferate câtă a fi judecate de instanțele militare, întru cât aceștia sunt puși sub regim militar în puterea Decret. lege Nr. 1641—920 ratificat prin legea publicată în Monitor Oficial 68—924; de și legea relativă la infracțiunile neintenționate este posterioară legii și decretului de mai sus și cu toate că indică în cea ce privește competența: instanțele ordinare.

Indicațiunea de instanță fiind făcută pentru cazurile normale, iar nu pentru situațiunea actuală în care se găsește personalul căilor ferate (N. P. 1350—1927 C. Apel Brașov S. II. Ct. Jur. 12—927).

Curtea de Casație

Coproprietate. Coproprietarii nu pot prescrie bunul comun. Aplicațiune la proprietatea comună a două comuni politice declarate comune separate. În fapt: Comuna politică Purcăreți a chemat în judecată comuna politică Răchita, pentru eșire din indiviziune și stabilirea cotei de proprietate, întrucât a fost declarată comuna independentă. Curtea de apel a aprobat împărțirea în raport cu numărul capilor de familie, ceea ce corespunde în proporția de 42 la sătă față de 58 la suță.

Comuna recurentă susține că, instanța de fond în facerea împărțelii trebuia să fie socoteală că situația geografică și topografică a regiunii a produs separarea bunurilor comuuale de când există cele 2 sate și prin prescripție și uzucapiune fiecare sat a devenit proprietarul exclusiv al bunurilor din hotarul situat în jurul vetrei sale astfel că la împărțeală trebuia să se țină socoteală de averea dobândită de dânsa prin uzucapiune și să fie scoasă din împărțeală.

În drept: Întrucât în timpul când recurenta pretinde că a dobândit prin uzucapiune averea din jurul vetrei sale, comunele azi litigante nu erau separate, ci formau o singură persoană juridică, urmează de de aci că întreaga avere forma averea comună și deci pu poate fi vorba de uzucapiune în speță, deoarece nu se poate uzucapia o avere de către chiar proprietarul ei, chiar dacă folosința acestei averi a fost împărțită între cele două sate cari până la 1913

formau com. Răchita, deci în speță neexistând uzucapiune, nu poate exista drept de proprietate bazat pe acest titlu.

Deasemenea este neînțeleasă și partea din motivul de casare prin care recurenta se plânde de omisiune esențială, deoarece deși este exact că instanța de apel nu se pronunța asupra susținerilor arătate, totuși omisiunea nu este esențială deoarece recurenta nu se plânde de modul cum s'a împărțit de către Curtea de apel averea comunei, ci se plânde numai că nu s'a scos din împărțeală averea dobândită prin uzucapiune.

Hotărârile comisiunilor de expropriere date în această privință nu au nici o valoare întrucât aceste comisiuni nu aveau calitatea de a se pronunța asupra împărțelii averii comune, ci numai să vadă dacă ea este sau nu supusă exproprierii. (Cas. I. dec. 1621 din 8 Iunie 1927.)

• • •

Inginer conductor de uzină. Reclamanții derivând din contractul de locație de servicii. Se judecă de instanțele ordinare, nu de cele industriale prevăzute de legea XVII din 1884. Prin art. 176 din legea XVII din 1884 se prevede că toate litigiile ce s'ar ivi, de o parte între un industriaș ca patron și de altă parte între ucenicii, calfele sau muncitorii lui, relative la raportul de serviciu, se vor judeca în primă instanță și fără drept de apel de către autoritățile industriale.

Atât din acest text de lege cât și din întreaga economie a legii industriale XVII din 1884, reese clar intențiunea legiuitorului că a înțeles să dea în competența autorității industriale acele litigii cari se ivesc între patroni și un angajat care este în raport direct de subordonanță și lucrează sub supravegherea și după ordinele patronului, dar din nici un text de lege nu rezultă că din această categorie ar face parte și funcționarii superiori cari lucrează independent și pe a lor răspundere. Funcțiunea de director al unei uzine electrice — întreprindere cu activitate așa de întinsă — desigur ca nu poate fi cuprinsă, chiar în urma importanței și răspunderii ce comportă, în categoria angajaților prevăzuți de art. 176 legea XVII din 1884, adică a ucenicilor și a calfelor.

Prin urmare, în speță, instanța de apel nu a comis nici un exces de putere când a respins incidentul bazat pe 180 punctul 2 proc. civ., odată ce este constatat că reclamant în contra comunii este inginerul șef al uzinei electrice a orasului, angajat prin contract, nu un lucrător. (Cas. III dec. 754 din 8 Octombrie 1927.)

• • •

Contencios administrativ. Rechiziții. Act de guvernământ? Act de jurisdicție? Act administrativ. (Art. 1 l. contenciosului administrativ). Actele de rechizițiune nu sunt nici acte de guvernământ, nici acte de jurisdicție, ci acte administrative, supuse controlului contenciosului administrativ. Curtea: Având în vedere că prin deciziunea atacată cu recurs, Curtea de apel, ca instanță de contencios administrativ, a admis cererea făcută de Bernat Oscar, intimat în acest recurs, și a anulat deciziunea Ministerului de interne, din 6 Februarie 1926, precum și decizia Comisiunii mixte de rechiziții din 28 Decembrie 1925, prin care s'a dispus rechiziționarea a două camere din imobilul numitului reclamant, situat în orașul Cluj;

Că în contra deciziei Curții de apel făcându-se recurs de Ministerul de interne, s'a ridicat chestiunea prealabilă de a se ști dacă acest recurs este admisibil în principiu, privit sup raportul naturii actului de rechizițiune, dacă — cu alte cuvinte — rechizițiunea este un act administrativ de autoritate de competența instanțelor de contencios administrativ sau dacă ea excede competența acestor instanțe, fie ca act de guvernământ care scapă de controlul justiției, fie ca act de jurisdicție supus altor căi de reformare;

Considerând că rechizițiunile sunt simple măsuri administrative pe care puterea executivă, le săvârșește prin organele sale în anume cazuri, condițiuni și forme specificate de lege; ca atare ele nu pot fi considerate ca acte de guvernământ în sensul art. 1 din legea contenciosului administrativ, deoarece necesitatea și oportunitatea lor sunt reglementate de legiuitor și în executarea lor autoritatea administrativă are de observat și de respectat anume dispozițiuni de lege, pe când actele de guvernământ sunt în afară de prevederile legii, ele derivând din dreptul impus de o necesitate superioară și de împrejurări de forță majoră care periclitează existența Statului, punându-l astfel în stare de legitimă apărare;

Că, în al doilea rând, rechizițiunile nu pot fi socotite nici ca acte de jurisdicțiune, de oarece organele cari le săvârșesc: Comisiunea mixtă de rechizițiuni și Ministerul de interne în ultimul resort, nu sunt organe judecătorești, ci organe administrative cari iau rezoluțiuni sau decid în numele puterii executive, cu delegațiune din partea ei.

Că, prin urmare, actele de rechizițiuni căzând sub controlul puterii judecătorești, ca acte administrative de autoritate, Curtea de Apel în speșă, a fost competentă să le judece ca primă și ultimă instanță de contencios administrativ, și deci recursul îndreptat contra deciziei sale este admisibil în principiu, potrivit art. 6 din legea contenciosului administrativ.

Pentru aceste motive Curtea declară admisibil recursul (*Deciziunea nr. 618 din 22 Iunie 1927. Casația S. III*).

...

Recurs. — Materii fiscale, — Recurs la Curtea de Apel. — Inconstituționalitate? (Art. 102 și 103 Constituție; art. 30 pct. 7 și art. 51 § 3 lit. f, legea C. de Cas.; art. 2, cl. 2, legea din 14 Aprilie 1925).

Constituția, prin art. 103, dispunând, că dreptul de recurs în casare est de ordin constituțional, n'a înțeles, că singură Curtea de Casație trebuie să judece recursurile, ci numai că nu se mai poate ridica dreptul de recurs în anumite afaceri. Asupra chestiunii constituționalității art. 2, alin. 2 din legea de organizare judecătorească din 14 Aprilie 1925 dedusă judecării Secțiunilor Unite ale acestei Inalte Curții prin recursul de față motivat astfel:

„Constituția țării în articolul 102 și 103, zice: pentru întreg Statul român este o singură Curte de Casație și Justiție, și că... dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional, iar articolul 30, punct. 7 și 31, paragraful 3, litera f) dispune, că recursurile în contra deciziunilor și hotărârilor judecătorești în materie fiscală se vor judeca de Secțiunea III-a a Curții de Casație, și astfel nu cad în competența Curților de Apel.

Curtea de Apel din Cluj prin deciziunea Nr. 1777—2/1925 bazată de dispozițiunea legii din 14 Aprilie 1925, art. 2, alin. 2, a judecat în mod anti-constituțional recursul în casare a subsemnatei*.

Că, dela data promulgării acestei legi competența Curții de Casație încetând de a exista pentru asemenea recursuri, ele nu mai pot fi judecate decât de instanțele instituite prin lege și anume Curțile de Apel.

Că, dacă prin art. 103 din Constituție se declară că dreptul de recurs în casare este de ordin constituțional, prin aceasta nu se recunoaște însă numai Curții de Casație competența de a judeca toate recursurile de orice natură și ori cât de puțin însemnate ar fi ele, căci Constituția vorbește de dreptul de recurs în casare, iar nu în Casație în care caz evident că numai Curtea de Casație ar fi competente a judeca toate recursurile.

Că, astfel fiind, puterea legiuitoare poate institui și alte instanțe pentru judecarea unor anumite recursuri, fără a se putea susține că prin aceasta se aduce vre-o atingere principiului constituțional al recunoașterii dreptului de recurs în casare, singurul ce a fost consacrat de noua Constituție din Martie 1923, dată de la care nu se mai poate, prin legi ordinare, ridica dreptul de a recurs pentru unele afaceri, după cum se putea în trecut, când dreptul de recurs nu era de ordin constituțional.

Că, prin urmare, dispozițiunea art. 2 din legea de organizare judecătorească, prin care s'a dat în competența Curților de Apel judecarea recursurilor în materie fiscală, nu atinge nici un principiu constituțional, așa, că motivul de casare nefiind întemeiat, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive respinge recursul. (*Deciziunea Nr. 42 din 29 Septembrie 1927. — Casația Secții Unite*).

A apărut

Industria și Bogățiile Naturale din Ardeal și Banat

Lucrare editată de Camera de
Comerț și de Industrie din Cluj.

Tipografia „Cartea Românească S. A.” Cluj
254 pagini, format mare, ediție de lux.

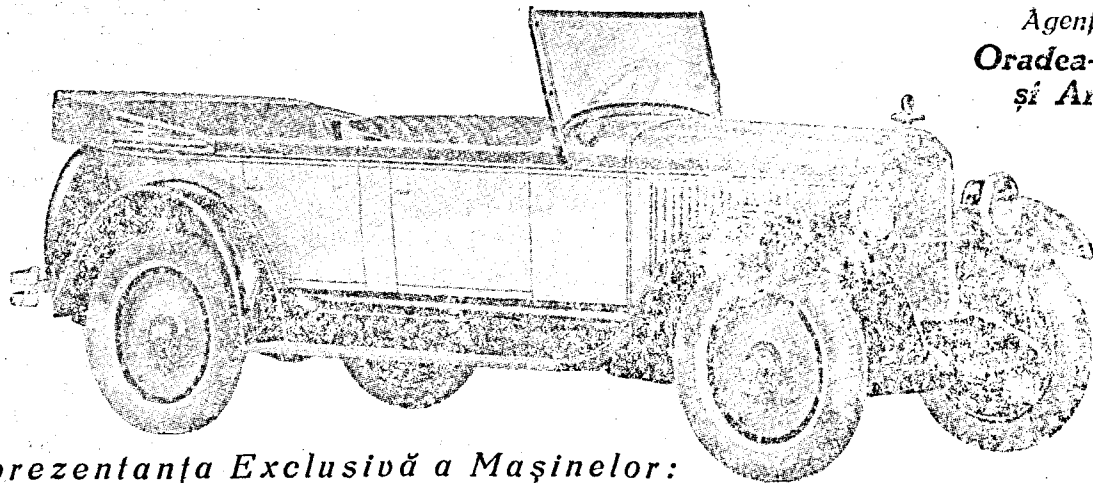
Prețul: 800 Lei.

Se află de vânzare la Camera
de Comerț, Cluj. Vom reveni.

Din cauza abundenței de material, în numărul de față n'am putut publica informații.

»NOËL«

SUCURSALA: TIMIȘOARA BULEVARDUL REGINA MARIA 8.

Agenții:
Oradea-Mare
și Arad

Reprezentanța Exclusivă a Mașinelor:

BUICK ȘI OLDSMOBILE

in permanență stoc

JILESCU

CLUJ

STRADA REGINA MARIA

16

Automobile
Accesorii
Uleiuri
Autogarage
Cauciucuri
Benzină

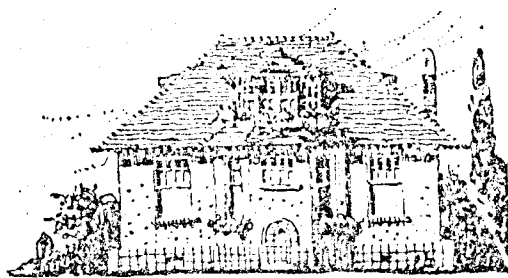
TELEFON.
7-63

»FENIX«

Societate Anonimă
Română de Asigurări

București

Str. Bis. Enei Nr. 10

Oferă asigurări populare de capitalizare
pe 10 și 15 ani combinate cu construcțiuni
de case plătibile în rate timp de 20 ani.

Ce caută
agenți serioși, în Ardeal, contra
comision.